

Lähetekeskustelu Etelä-Karjalan tavoitteista hallitusohjelmaan 2023 - 2027

Maakuntahallitus 28.02.2022 § 29
58/06.00/2022

Valmistelija

Satu Sikanen
puh. +358 400 661 318
satu.sikanen@ekarjala.fi

Eduskuntavaalit käydään huhtikuussa 2023. Uuteen hallituskauteen on ryhdyttävä varautumaan, sillä puolueet linjaavat vuoden 2022 aikana omia tavoitteitaan, joihin Etelä-Karjalalla on intressejä vaikuttaa. Alueellisia hallitusohjelmatavoitteita tullaan linjaamaan myös laajemmassa yhteistyössä esimerkiksi Itä-Suomen neuvottelukunnan puitteissa.

Seuraavassa on esitetty alustavia teemoja ja hankkeita Etelä-Karjalan tavoitteiksi tulevaan hallitusohjelmaan:

1. Suomen ja Venäjän välisen raja-alueyhteistyön tukeminen olosuhteissa, joissa pandemia on pitkittänyt ja raja-alueiden kehitykseen liittyy paljon epävarmuustekijöitä
 - Matkailualan uutta kasvua tuettava rajanylityspaikkoja kehittämällä: Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistäminen ja Imatra – Svetogorsk –rajanylityspaikan kansainvälistäminen raideliikenteelle
 - Suomen logistisen kilpailukyyn ja toimintavarmuuden turvaamisen kannalta tärkeitä raide- ja tieyhteyksiä tulee myös jatkossa kehittää linjassa Venäjän puolen infrahankkeiden kanssa
 - Toimialoille ja alueille, jotka mahdollisesti edelleen kärsivät koronapandemiasta johtuvista rajoitustoimista, tulee kohdentua edelleen tukea koronatilanteesta selviytymiseen
 - Kaakkoisrajan haastava aluekehityksen tilanne tulee huomioida pidemmän aikavälin aluepolitiikan suuntaa ja välineistöä määriteltäessä.
2. Etelä-Karjalan ja Suomen elinkeinoelämän kilpailukykyä, liikenneturvallisuuden parantumista ja päästöjen vähentämistä tukevat toimet saavutettavuuteen
 - Liikenne12 -suunnitelma ja sitä tukeva Väylän investointiohjelma ovat hyvä, pitkäjänteinen lähtökohta liikennepolitiikalle. Liikennejärjestelmää tulee kehittää em. suunnitelmien pohjalta ja toimiin tulee kohdentaa suunnitelmien mukainen rahoitustaso
 - Vähäpäästöisen raide- ja vesiliikenteen investointihankkeiden toteuttaminen Karjalan radalla ja Saimaan syväväylällä Väylän investointiohjelman mukaisesti
 - Kannusteet joukkoliikenneviranomaisille kuntarajat ylittävän joukkoliikenteen kehittämiseen
 - Kansainvälisen saavutettavuuden tukeminen Finavian verkoston ulkopuolisilla kentillä
3. Osaamisen kehittäminen
 - TKI-menojen tavoitetaso vähintään 4 % BKT:sta
 - LUT-yliopiston huippuosaamista ja Etelä-Karjalan veturiroolia vahvistetaan vetytalouteen ja vihreään sähköistämiseen liittyvässä innovaatiotyössä

- Työelämän osaamistarpeiden muutoksista, työmarkkinoilla vallitsevista kohtaanto-ongelmista sekä ikäluokkien pienenemisestä johtuvista syistä koulutukseen eri asteilla on panostettava. Erityisesti toisen asteen ammatillisen koulutuksen resursseja ja laatua on kehitettävä tulevaisuuden osaajien saatavuuden turvaamiseksi ja jo työelämässä olevien kouluttautumiseksi
- Kansainvälisten opiskelijoiden ja osaajien mahdollisuuksia työllistyä, kiinnittyä kehittämisverkostoihin ja integroitua suomalaiseen yhteiskuntaan tulee edelleen helpottaa

4. Elinkeinorakenteen uudistumista tukevat toimet

- Kansallista ja EU-lainsäädäntöä, ml. verotuksen ja lupajärjestelmät, tulee kehittää ennakoitavampaan ja vakaampaan suuntaan siten, että toimintaympäristöstä tulee houkuttelevampi ja kannattavampi yksityisille investoinneille. Säätelyn vaikutuksia on peilattava alueiden kehittymiseen eri kestävyyskriteerien näkökulmasta
- Bio- ja kiertotalouden mahdollisuuksia tarjota ratkaisuja pois fossiilitaloudesta tulee edistää. Esimerkiksi merkittävän mittaluokan teollisille demonstraatioille ja pilotoinneille on luotava uusia tukimuotoja, joita ei nykyisellään ole tarjolla
- Eri kokoisten yritysten mahdollisuuksia tuotekehitykseen ja investointeihin tulee panostaa myös kansallisesti, ei pelkästään EU-politiikan välineistön kautta
- Luontoon, vesistöihin ja kulttuuriin nojautuvan matkailuinfran kehittäminen valtion ja alueen toimijoiden yhteistyössä
 - / *Erä- ja luontokulttuurimuseo kehittämisalustana mm. luontosuhteen ja luontokontaktien lisäämisessä ja vahvistamisessa*
 - / *vesistö- ja muiden reitistöjen ja palvelutarjonnan kehittäminen myös Metsähallituksen ulkopuolisissa kohteissa*
- TE-palveluiden uudistamisessa kunnilla on oltava liikkumavaraa toimintojen järjestämisessä. Valtion rahoitusmallin tulee olla sellainen, ettei kuntatalouteen kohdistuvat riskit muodostu suhdannevaihteluissa kohtuuttomiksi

5. Puhtaan energian investointien edistäminen itäisessä Suomessa ja tuulivoimamenojen kompensointi itärajan kunnille

- Korkeaan osaamiseen perustuvien vety- ja biotalouden pilotointihankkeiden ja investointien jouduttaminen
- Kiinteistöverolakiin tulee saada oma verokohtelu aurinkovoimaloille, jotka kytketään yleiseen sähkönjakeluverkkoon. Näin joudutetaan investointeja aurinkovoimaloihin mm. käytöstä poistetuille turvesoille
- Itärajan tuulivoimaa koskevien rajoitusten kompensointi itärajan kunnille/maakunnille esimerkiksi kiinteistöverotulojen tasausmallin kautta
- Sähkön siirtoverkko ei saa jäädä pullonkaulaksi energiaintensiivisen teollisuuden investoinneille

Päätösehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Etelä-Karjalan tavoitteiden valmistelutilanteen ja hyväksyy alustavat tavoitteet jatkovalmistelun pohjaksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi valmistelutilanne ja jatkovalmistelua varten esitetyt kommentit. Asian valmistelua jatketaan ja asiaa käsitellään myöhemmin keväällä maakuntahallituksen työseminaarissa.